

Nadštandardné rady pri dispenzácii

1. Ibuprofén či diklofenak tu prinášajú „dvojité“ riziko — Interakcie a odstupy · Vysoká

Čo je špecifické: NSAID pri rivaroxabáne zvyšujú riziko krvácania; v metaanalýze bolo pri kombinácii rivaroxabán + NSAID riziko krvácania vyššie (OR 1,61; 95 % CI 1,21–2,14). Zároveň má pacient v Triplixame ACE inhibítor + diuretikum, takže pridaním NSAID vzniká tzv. „triple whammy“; metaanalýza zistila približne dvojnásobné riziko akútneho poškodenia obličiek. Presné SPC oboch vydávaných liekov na tieto interakcie upozorňujú.

Ako to povedať pacientovi: „Keď budete potrebovať niečo proti bolesti, pred ibuprofénom alebo diklofenakom sa radšej poraďte — pri vašich liekoch môžu naraz zvýšiť krvácanie aj zaťaženie obličiek.“

Dôkaz: systematický prehľad a metaanalýza, 2023, Co-administered oral anticoagulants with NSAIDs and the risk of bleeding — PubMed; systematický prehľad a metaanalýza, 2025, Acute kidney injury... “triple whammy” combination — PubMed.

2. Pri páde z bicykla je úder do hlavy dôležitý aj bez okamžitých ťažkostí — Režim a prostredie · Vysoká

Čo je špecifické: Pri ľahkom úraze hlavy u pacientov na DOAC sa v metaanalýze zistilo okamžité intrakraniálne krvácanie približne u 6,4 % a oneskorené u 1,6 %. NICE preto pri úraze hlavy považuje samotnú liečbu DOAC za dôvod na zváženie CT aj bez iných indikácií. Pre aktívneho cyklistu ide o praktickejšie poučenie než všeobecné upozornenie na krvácanie.

Ako to povedať pacientovi: „Ak na bicykli spadnete a udriete si hlavu, dajte sa vyšetriť aj vtedy, keď sa spočiatku cítite dobre, a hneď povedzte, že užívate rivaroxabán.“

Dôkaz: systematický prehľad a metaanalýza, 2024, Incidence of intracranial bleeding in mild traumatic brain injury patients taking oral anticoagulants — PubMed; odborné odporúčanie NICE NG232, 2023 — NICE, odporúčanie 1.5.13.

3. Ľubovník môže citeľne oslabiť účinok rivaroxabánu — Jedlo, nápoje a doplnky · Vysoká

Čo je špecifické: Ľubovník bodkovaný (*Hypericum perforatum*), vrátane voľnopredajných „prírodných“ prípravkov na náladu či spánok, indukuje CYP3A4/P-gp. V humánnej interakčnej štúdii znížil expozíciu rivaroxabánu približne o 24 % a farmakodynamický anti-Xa účinok približne o 20 %; presné SPC Bevimlaru odporúča súbežnému podávaniu silných induktorov vrátane ľubovníka sa vyhnúť, ak pacient nie je osobitne sledovaný.

Ako to povedať pacientovi: „Ak používate alebo by ste si chceli kúpiť ľubovník na náladu či spánok, povedzte nám to vopred — môže oslabiť účinok rivaroxabánu.“

Dôkaz: humánna klinická interakčná štúdia, 2021, Effects of *Hypericum perforatum* on the pharmacokinetics and pharmacodynamics of rivaroxaban — PubMed; SPC Bevimlar — SPC Bevimlar.

4. Náročná cyklistika môže skresliť CK pri hodnotení svalových ťažkostí zo statínu — Režim a prostredie · Stredná

Čo je špecifické: Presné SPC Rosucardu uvádza, že kreatínkináza sa nemá stanovovať po fyzickej námahe, pretože výsledok môže byť zavádzajúci. Konsenzus EAS zároveň upozorňuje, že mierne zvýšenie CK pri svalových ťažkostiach býva často spôsobené zvýšenou fyzickou aktivitou a že vysoká úroveň aktivity komplikuje hodnotenie statínových svalových symptómov. To je zvlášť relevantné u intenzívne bicyklujúceho pacienta.

Ako to povedať pacientovi: „Ak vám budú pre bolesti svalov vyšetrovať CK, povedzte lekárovi o intenzívnom bicyklovaní a neplánujte odber bezprostredne po náročnom tréningu.“

Dôkaz: konsenzuálne odborné odporúčanie EAS, 2015, Statin-associated muscle symptoms: assessment and management — European Heart Journal; presné SPC Rosucard — SPC Rosucard.

5. Niektoré antacidá dokážu znížiť expozíciu rosuvastatínu približne na polovicu — Interakcie a odstupy · Stredná

Čo je špecifické: Ide konkrétne o antacidá obsahujúce hydroxid hlinitý a hydroxid horečnatý, nie všeobecne o všetky „horčikové“ doplnky. Pri súčasnom podaní klesla AUC rosuvastatínu o 54 % a Cmax o 50 %; podanie antacida 2 hodiny po rosuvastatíne tento efekt výrazne zmiernilo. Rovnaká interakcia je uvedená v presnom SPC Rosucardu.

Ako to povedať pacientovi: „Ak používate antacidum na pálenie záhy s hydroxidom hlinitým a horečnatým, neužívajte ho naraz s Rosucardom — nechajte ho aspoň dve hodiny po ňom.“

Dôkaz: randomizovaná crossover farmakokinetická štúdia, 2008, Effect of an aluminium/magnesium antacid on rosuvastatin pharmacokinetics — PubMed; SPC Rosucard — SPC Rosucard.

Ďalšie body nespĺnili požadovaný prah špecifickosti a dôkazov.